

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT
DR. JOSEPH GATT LL.D.**

Udjenza ta' nhar il-Gimgha, 25 ta' Ottubru 2024

Avviż Nru: 75/2024

Nru fuq il-Lista: 1

**Mapfre Middlesea plc (C5553) u MelitaUnipol Insurance Agency
Limited (C22256) ghal kull interess li jista' jkolla**

vs

Edgar Apap

Il-Qorti;

Rat l-Avviż tas-soċjetà attriċi mressqa fit-12 ta' April 2024¹, permezz ta' liema l-Qorti giet mitluba tikkundanna lil konvenut sabiex iħallas l-ammont ta' sitt elef, ħames mija u ħamsa u tmenin Ewro u disa' ċenteżmi (€6,585.09ċ) rappreżentanti ammont imħallas lill-terzi riżultanti ta' danni ikkawżati mill-konvenut, assigurat tagħha, u dan meta l-istess kien kiser il-kundizzjonijiet tal-polza.

Rat id-digriet tagħha tas-16 ta' April 2024².

¹ A fol 1 tal-proċess.

² A fol 3 tal-proċess.

Rat dak li sehh fis-seduta tal-4 ta' Ġunju 2024³ fejn irrizulta li l-konvenut, għad li kien debitament notifikat għażel li ma jressaqx risposta formali jew li jirreġistra dehra. Dakinhar il-kawża giet imħollija għall-provi kollha.

Rat dak li sehh fis-seduta tal-4 ta' Ottubru 2024⁴ fejn instemgħet ix-xhieda ta' Andrew Pizzuto u giet imressqa dokumentazzjoni⁵. Dakinhar, il-konvenut reġa' m'attendix u l-kawża thalliet għas-sentenza għal-lum.

Rat l-atti proċesswali kollha.

Ikkunsidrat

Illi kif gie indikat mill-*iter* proċesswali hawn fuq riprodott, il-konvenut għażel li ma jweghibx formalment għal din l-azzjoni u lanqas jirreġistra dehra fihom.

Illi f'din l-azzjoni, s-soċjetà attriċi qieghda titlob il-ħlas tal-ammont ta' sitt elef, ħames mija u ħamsa u tmenin Ewro u disa' ċenteżmi (€6,585.09ċ), rappreżentanti ħlas li saru lil Luca Bigelli, wara lodo arbitrali maqtuġh fis-6 ta' Novembru 2023, konċernanti inċident tat-traffiku illi sehh nhar it-23 ta' Novembru 2021. Intalbu wkoll spejjeż relatati mal-istess proċedura, fejn s-soċjetà attriċi kienet ukoll parteċipi. Huwa aċċettat li l-oneru tal-prova dwar xi kreditu jibqa' dejjem fuq spallejn min jallega l-istess, u sakemm l-attur ma jippruvax li l-konvenut huwa d-debitur tiegħu, dan tal-aħħar ma jahtix għal dan in-nuqqas⁶. Jekk l-attur mbagħad

³ A fol 11 tal-proċess.

⁴ Verbal relattiv jinsab a fol 12 tal-proċess.

⁵ Xhieda relattiva tibda a fol 13 tal-proċess.

⁶ Fost oħrajn, jigi senjalat dak raġunat fis-sentenza fl-ismijiet **360 Retail Supplies Limited vs Maged Fawzy Shokry Iskandar et.** (Rik Nru: 1174/19/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-27 ta' April 2023, fejn fost affarijiet oħra gie mfakkar hekk: "*Din il-Qorti tqis li, fl-ewwel lok, skont il-prinċipji tal-ligi dwar l-evidenza u dwar kif għandu jitqassam il-piż tal-provi, jaqa' fuq il-kreditur li jagħti prova tajba biżżejjed tal-eżistenza tal-kreditu li dwaru huwa jkun fetaħ il-kawża (ara Carmelo Zammit et v. Emanuele Galea et,*

jipprova tali kreditu, l-piż tal-prova jdur fuq id-debitur sabiex jipprova xi ċirkostanzi jew difiżi li jista' jqanqal sabiex jinheles mill-obbligazzjoni tal-kundanna tal-ħlas⁷.

Illi mix-xhieda mressqa mis-soċjetà attriċi u mill-provi dokumentarji mressqa, din il-Qorti ssib li l-azzjoni giet ipprovata b'mod komplet. Dan qiegħed jingħad magħdud mal-fatt li l-konvenut ma ġab l-ebda ħjiel ta' prova kontrarja. Tajjeb jingħad ukoll li l-lodo arbitrali stabbilixxa b'mod ċar li l-konvenut kien xurban fil-mument tal-inċident⁸.

Għaldaqstant, il-Qorti qiegħda tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' t-talbiet tas-soċjetà attriċi u tikkundanna lil konvenut iħallas lis-soċjetà attriċi l-ammont ta' sitt elef, ħames mija u ħamsa u tmenin Ewro u disa' ċenteżmi (€6,585.09ċ) bl-imghax legali mid-29 ta' Jannar 2024⁹ sad-data tal-pagament effettiv.

Appell Superjuri, 27 ta' Frar, 2003 u Maria Stella Calleja v. Brian Degiorgio, Appell Superjuri, 17 ta' Marzu, 2022). Dan għaliex l-obbligu tal-prova ta' fatt imiss lil min jallegah (ara l-Artikolu 562 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta) u għalhekk sakemm lattur ma jippruvax li l-konvenut huwa d-debitur tiegħu, il-piż tal-prova jibqa' mixħut fuq l-attur (ara Joseph Camilleri v. Emanuel Calleja, Appell Inferjuri, 20 ta' Jannar, 2003). Tasew, jekk l-attur ma jirnexxilux jipprova dak li jallega, il-konvenut m'għandux ibati minn dan in-nuqqas, u dan sewwasew skont il-prinċipju actore non probante reus absolvitur (ara Angelo Xuereb nomine v. Godwin Migneco et nomine, Appell Superjuri, 18 ta' Lulju, 2017);"

⁷ Issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Richard Attard et vs Mark Anthony Barbara**, (Rik Nru: 1116/2016/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-11 ta' April 2024. Hija wkoll ta' interess s-sentenza fl-ismijiet **Maria Stella Calleja vs Brian Degiorgio**, (Rik Nru: 691/14/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-17 ta' Marzu 2022.

⁸ Deċiżjoni tinsab a fol 20 u 21 tal-proċess.

⁹ Data tan-notifika tal-ittra uffiċjali li tinsab a fol 22 tal-proċess. Din kienet għall-ammont hawn mitlub. Jgħodd hawnhekk dak li nqal fis-sentenza fl-ismijiet **Iris Dalmas vs Ronnie German et.** (App Ċiv Nru: 524/2002/1) deċiża mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar is-16 ta' Marzu 2005 u ċioé: "*Huwa fatt illi waqt li hu kontestat illi l-imghax ma kienx dovut fuq is-self mill-mument meta dan isir sakemm dan ikun il-ligi jew il-ftehim esigibbli, ma jfissersx illi ebda mghax ma kien ser ikun qatt dovut fuq dak l-istess self. Għall-iskop tad-dekorrimient ta' l-imghax hu mehtieg interpellazzjoni formali biex id-debitur jitqiegħed in mora. Jigifieri, "una interpellazione specifica pel pagamento dei lucri e non una semplice intimazione al debitore di eseguire la sua obbligazione"* (Kollez. Vol. XVI P I p 84);" Dan il-bran ġie utilizzat u mħaddan fis-sentenza fl-ismijiet **Carmelo Chetcuti vs Jeffrey Attard**, (Rik Ġur Nru: 543/21) mogħtija mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili nhar id-29 ta' Ottubru 2021 (mhux appellata). Huwa t'interess ukoll dak li ġie raġunat u deċiż fis-sentenza fl-ismijiet **Joseph Schembri et vs**

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri, tal-ittra uffiċjali¹⁰ u tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju¹¹ msemmija fl-Avviż promotur, jithallsu fl-intier tagħhom mill-konvenut.

Dr Joseph Gatt LL.D.
Maġistrat

Annalise Spiteri
Deputat Registratur

Saviour Attard et, (App Ċiv Nru: 1181/2008/2) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-6 ta' Ġunju 2024.

¹⁰ Kopja eżebita a fol 22 tal-proċess.

¹¹ Kopja eżebita a fol 32 tal-proċess.